

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน แยกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี รวมทั้งสิ้น 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อตั้งแต่ .27 – .80 และได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน โดยวิธี t -test

สรุปผลการวิจัย

1. ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บทบาทในฐานะเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร บทบาทในฐานะเป็นผู้นำ ประเมินผล บทบาทในฐานะเป็นผู้นำในด้านการสอนหรือด้านวิชาการ บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาคความขัดแย้ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปผลการศึกษาดังนี้

1.1 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ ได้แก่ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการของโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเป็นตัวอย่างในด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และกำหนดหน้าที่ของบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจน เช่น หน้าที่ความรับผิดชอบด้านการสอน หน้าที่ความรับผิดชอบด้านงานธุรการ เป็นต้น

1.2 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้นำ ในด้านการสอนหรือด้านวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ ได้แก่ กำกับดูแลให้ครูจัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาให้เป็นปัจจุบัน อยู่เสมอ ให้ความสำคัญกับงานวิชาการของโรงเรียนที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรเป็นอันดับแรก และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับ การเรียนรู้และหลักสูตร

1.3 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้รักษา ระเบียบวินัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ใน ระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ ได้แก่ ส่งเสริมปลูกฝังให้ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมในเรื่องของการแต่งกายของครู ให้มีความเป็นระเบียบ สุภาพเรียบร้อย และเผยแพร่ระเบียบข้อบังคับในการปกครองนักเรียนให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบ อย่างทั่วถึง

1.4 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนด้านบทบาทในฐานะเป็น ผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ พบว่า แต่งตั้ง คณะกรรมการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในโรงเรียน จัดประชุมสัมมนาผู้ปกครอง นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการศึกษา และกำหนดบุคลากรรับผิดชอบงาน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.5 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้นำ ประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ใน ระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ ได้แก่ จัดให้มีการประเมินผล งานวิชาการอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีประเมินผลการปฏิบัติงานโดยรวมของโรงเรียน จัดระบบ ประเมินผลการจัดงานวิชาการอย่างมีมาตรฐานและตรวจสอบได้ และกำหนดเกณฑ์ที่เป็น มาตรฐานให้ครูผู้สอนยึดถือและปฏิบัติในการวัดผลประเมินผลทางวิชาการ

1.6 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ระดับ ได้แก่ สร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับครูผู้สอน สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะครูในโรงเรียน และให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือครูผู้สอนให้มีความกินดีอยู่ดี พึ่งพาตนเองได้

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วน ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร บทบาทในฐานะผู้นำในด้านการสอนและด้านวิชาการ บทบาทในฐานะผู้เป็นสุริยกระเบียบวินัย และบทบาทในฐานะผู้นำประเมินผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน

โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/ โครงการของโรงเรียน ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเป็นตัวอย่างในด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม และกำหนดหน้าที่ ของบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจน เช่น หน้าที่ความรับผิดชอบ ด้านการสอน หน้าที่ความรับผิดชอบด้านงานธุรการ เป็นต้น ส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนให้สถานศึกษาพัฒนาไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง บนหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาการระดมความคิดเห็นการจัดการศึกษาที่สถานศึกษา จึงดำเนินการบริหารจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องอันนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาให้สังคมมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง (กรมวิชาการ, 2544, หน้า 17) จะเห็นได้จากผู้บริหาร ให้ความสำคัญกับการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุ เป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่มีองค์ประกอบสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดองค์กรและการบริหารงานของโรงเรียน มีแผนภูมิแสดงถึง ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบติดอยู่ในที่เหมาะสม มีการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน โดยจัดชั้นเรียน และห้องเรียนไว้ล่วงหน้า มีห้องเรียน ห้องพิเศษอย่างเพียงพอและเหมาะสม โรงเรียนมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่น ๆ อยู่ในระดับมาตรฐานเป็นโรงเรียน ที่มีความพร้อม มีข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และจัดเป็นหมวดหมู่ สะดวก ต่อการนำไปใช้ในการวางแผน ดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี ต่อแถม (2547, หน้า 9) พบว่า คุณภาพการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับสูง

ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้สอนหรือด้านวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียน เอกชน อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีการกำกับดูแลให้ครูจัดทำแผนการสอนและจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ให้ความสำคัญกับงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นอันดับแรก และส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้และหลักสูตร ตระหนักถึงความสำคัญของงานวิชาการ ที่เป็นงานหลักของโรงเรียน ซึ่งภารกิจของโรงเรียนคือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการให้กับนักเรียน เพื่อให้เยาวชนมีความรู้ ความสามารถบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและแผนการศึกษาแห่งชาติ

เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน เน้นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ชีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์ (2529, หน้า 118) ให้ความสำคัญของงานวิชาการว่าเป็นหัวใจของโรงเรียนโดยเฉพาะงานการสอนเป็นงานวิชาการที่เป็นหลักของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามจุดประสงค์ที่หลักสูตรกำหนดไว้ และจากข้อค้นพบจากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยใช้วิธีที่หลากหลายให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณด้านวิชาการ บริหารงานวิชาการสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ การดำเนินงานวิชาการเป็นไปตามแผนบริหารงาน

ค้นพบบทบาทในฐานะผู้เป็นผู้รักษาระเบียบวินัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี มีการส่งเสริมปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมในเรื่องของการแต่งกายของครู ให้มีความเป็นระเบียบ สุภาพเรียบร้อย และเผยแพร่ระเบียบข้อบังคับในการปกครองนักเรียนให้นักเรียน ผู้ปกครองทราบ อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมุ่งเน้นการบริหารเกี่ยวกับตัวนักเรียน และกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอนควบคู่กับการบริหารงานวิชาการ ทั้งงานดูแลความปลอดภัย งานอนามัยนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อส่งเสริมให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด เพราะการให้ความรู้ทางวิชาการอย่างเดียวไม่สามารถทำให้นักเรียนเติบโตพร้อมได้ อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าและวิทยาการใหม่ ๆ ของโลก ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบ ความสงบสุข และส่งเสริมการแสดงออกซึ่งกิจกรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536, หน้า 22) นอกจากนี้ กิจกรรมเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ เป็นส่วนส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนให้พัฒนาตามวุฒิภาวะและความมุ่งหมายของนโยบายการจัดการศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาตามหลักสูตรในปัจจุบันมุ่งให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น มีสุนทรียภาพในชีวิตเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนในด้านของครูผู้สอน ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญต่อการบริหารงานบุคลากรเป็นพิเศษ ดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือบุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีขวัญ กำลังใจดี อันจะทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย ซึ่งข้อค้นพบ

จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย มีการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย ตลอดจนได้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการจรรยาบรรณวิชาชีพครู เป็นผู้ที่ยุติธรรมต่อผลการพิจารณาสืบสวนลงโทษทางวินัยของบุคลากรที่กระทำความผิด

ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี มีการสนับสนุนครูให้นำทรัพยากร ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนจัดประชุมสัมมนาผู้ปกครองนักเรียน และผู้เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการศึกษา และกำหนดบุคลากรรับผิดชอบงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเอกชนเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับชุมชนตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำชุมชนและหน่วยงานอื่นในชุมชน ซึ่งการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นับว่าเป็นงานที่สำคัญและจำเป็นในการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพราะโรงเรียนต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียน จะเห็นได้จากแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และเรียนรู้ได้จากสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทุกประเภท (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 38) ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นงานที่ต้องให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือและการสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชน โดยใช้การประชาสัมพันธ์และการจัดบริการต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (วิชากร บัวหอม, 2531, หน้า 271) และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้าใจหรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อให้เกิดการประสานและความร่วมมือที่ดีในการบริหารโรงเรียน (เอกชัย กี่สุขพันธุ์, 2527, หน้า 215) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2542, หน้า 71) ที่กล่าวไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารการศึกษาเพราะโรงเรียนต้องอาศัยทรัพยากรจากชุมชนช่วยในการพัฒนาโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านอาคารสถานที่ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องจากการวิจัยพบว่า ให้บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชนของโรงเรียนและชุมชนอื่นตามที่ร้องขอ และตามแผนปฏิบัติการ ของโรงเรียน ให้บริการด้านวัสดุ ครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ ชุมชนให้

การสนับสนุน การดำเนินงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ให้บริการด้านความรู้ต่าง ๆ โดยบุคลากรในโรงเรียน

ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้นำประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน อำเภอนำใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยรวมของโรงเรียน จัดระบบประเมินผลการจัดงานวิชาการอย่างมีมาตรฐานและตรวจสอบได้ และกำหนดเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานให้ครูผู้สอนยึดถือและปฏิบัติในการวัดผลประเมินผลทางวิชาการ ทั้งนี้เพราะการบริหาร โรงเรียนเอกชนได้เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินอย่างมีมาตรฐาน และตรวจสอบได้ การประเมินมีความเที่ยงธรรมและสอดคล้องกับความรู้สึกร่วมกันของผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ เป็นที่ยอมรับของครู ผู้บริหารมีการประเมินผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เมื่อประเมินแล้วนำผลที่ประเมินมาปรับปรุงงาน สุนันทา หิรัญสาตี (2535, หน้า 81) ได้เสนอแนะว่า ควรมีการประเมินผลงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ควรมีแผนการประเมินที่ถูกต้อง เมื่อประเมินแล้วควรนำไปปรับปรุงงาน และมีเจ้าหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ธงชัย สันติวงษ์ (2533, หน้า 151-152) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไป อาจพิจารณาเป็นกระบวนการได้ดังนี้ การจัดทำภาระงาน การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้สำหรับการประเมินผล การคัดเลือกผู้ประเมินผล การอบรมผู้ประเมินผล การวัดผลงานที่ทำได้ การแจ้งผลการประเมินกับพนักงาน การกำหนดเป้าหมายผลการปฏิบัติงาน และการยกย่องและให้รางวัล สำหรับผลงาน เสนาะ ตียาว (2535, หน้า 169) กล่าวถึงเทคนิค การประเมินผลการปฏิบัติงานว่า ผู้บริหารต้องวางแผนการประเมิน และต้องเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการให้เหมาะสมกับหน่วยงานของตน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534, หน้า 11) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ผู้บริหารดำเนินการโดยกำหนดผู้รับผิดชอบการประเมิน เช่น ผู้บริหารโรงเรียนเอง หรือคณะทำงาน กำหนดแนวทางการประเมินให้ชัดเจน จัดสร้างเครื่องมือประเมินที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ และให้มีการรายงานผลการประเมินเป็นรายเดือน รายภาคเรียน หรือประจำปีการศึกษาที่เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ สุรพล จอกทอง (2540, บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียน และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการ อยู่ในระดับมาก

ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับครูผู้สอน สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะครูในโรงเรียน และให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือครูผู้สอนให้มีความกินดีอยู่ดีพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนในโรงเรียนระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน หรือระหว่างครูผู้สอนกับผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งปัญหาความขัดแย้งนี้จะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมายตามมาในภายหลัง ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยการสร้างจิตสำนึกที่ดี สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ให้ความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้ครูผู้สอนมีความกินดีอยู่ดีสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตรงกับทัศนะของ อรุณ รัชธรรม (2535) ที่ว่า การพัฒนานุสากรเป็นกระบวนการที่เพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถ (Capacities) ของบุคคลทั้งหมดในสังคมหนึ่ง โดยครอบคลุมกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพิ่มทักษะคติที่ดีต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบ และเพิ่มโอกาสความก้าวหน้าสำหรับหน้าที่ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ วิจิตร ชีระกุล และสุพิชญา ชีระกุล (2523) ที่ให้ความเห็นว่า การบำรุงขวัญเป็นสถานะที่ผู้นำพยายามที่จะสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในผู้ร่วมงาน เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานด้วยการสร้างทัศนคติที่ดีและความพึงพอใจให้เกิดขึ้น ผู้บริหารควรดำเนินการโดยการเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ยกย่องชมเชย ให้โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ และในตำแหน่งหน้าที่ ให้เงินเดือนหรือให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การตั้งหัวหน้าหน่วยที่มีความสามารถ ให้ความสะดวกในการทำงาน มีการมอบหมายงานที่ดี การยอมรับว่างานเป็นส่วนหนึ่งของหลักประกันความมั่นคง

2. เปรียบเทียบเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร บทบาทในฐานะเป็นผู้สอน หรือด้านวิชาการ บทบาทในฐานะเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ บทบาทในฐานะเป็นผู้ประสานผล และบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากครูผู้สอนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่ใกล้บริเวณโรงเรียน และผู้บริหารส่วนใหญ่ก็พักอาศัยอยู่ในโรงเรียน ซึ่งมีโอกาสในการพบปะพูดคุย ให้ความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับครูผู้สอนในโรงเรียนโดยตลอด อีกทั้งยังประพฤติปฏิบัติตนเป็นที่น่าเชื่อถือ ส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดความศรัทธา และยึดถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน จึงทำให้

ครูผู้สอนทั้งเพศชาย และเพศหญิงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งศักดิ์ เสนอกลาง (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามบริเวณแนวชายแดน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา ตามบริเวณแนวชายแดน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เสกสรร สุวิชากร (2542, หน้า ๙) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของ สกสิทธิ์ ขุนสนิท (2545, หน้า ๙) ได้ศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมกรรมการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ตามทัศนะของครูผู้สอน จำแนกตามเพศโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบเปรียบเทียบความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาของครูผู้สอนโดยรวมไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร บทบาทในฐานะเป็นผู้นำการสอน หรือด้านวิชาการ บทบาทในฐานะเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริม มนุษยสัมพันธ์ บทบาทในฐานะเป็นผู้ประเมินผล และบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหา ความขัดแย้ง ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิดำรงตำแหน่งปริญญาตรี เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนมาตั้งแต่โรงเรียน เริ่มก่อตั้ง มีประสบการณ์ในการสอนหลายปี และมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับ พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้กำหนดให้บุคคลที่มีวุฒิตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าสามารถบรรจุเข้าเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนได้ ในขณะที่ครูผู้สอนรุ่นใหม่เป็นครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และให้ความเคารพนับถือครูผู้สอนที่อาวุโสกว่า จึงทำให้ทัศนะคติของครูผู้สอนจำแนกตามวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรร สุวิชากร (2542, หน้า ๙) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ตามความคิดเห็นของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริม มนุษยสัมพันธ์ และบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาคความขัดแย้ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงานของครูผู้สอนเป็นสิ่งที่สะท้อนความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ส่งผลให้ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเนื่องจากครูผู้สอนที่ทำงานด้านการสอนเป็นเวลานานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จะมีความสนิทสนมคุ้นเคย และสามารถประเมินความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ได้มากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ตลอดจนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ให้มีองค์กรวิชาชีพครู มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 26-27) จึงส่งผลให้ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เลียงศักดิ์ เมี้ยนศิริ (2548, หน้า 9) เรื่อง พฤติกรรม การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอแปลงยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอแปลงยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 คงมีความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ในอำเภอแปลงยาว จำแนกตามประสบการณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา เพ็ชรฉกรรจ์ (2547, หน้า 9) เรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูในเขตอำเภอเมือง พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนารายณ์ (2548, หน้า 9) เรื่อง ทักษะการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สัตหีบ พบว่า ทักษะการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สัตหีบ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สัตหีบ จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาในเรื่อง ความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. บทบาทในฐานะเป็นผู้บริหาร ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการกำหนดแผนงานระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการบริหารงาน มีความกระฉับกระเฉงในการใช้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคลากรในโรงเรียน ให้ถูกต้องตรงกัน และจัดให้มีสวัสดิการการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่บุคลากรในโรงเรียนอย่างทั่วถึงมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน

2. บทบาทในฐานะเป็นผู้นำในด้านการสอน หรือด้านวิชาการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดหา การสร้างสื่อการเรียน ดูแลรักษาสื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ นวัตกรรมเทคโนโลยีต่าง ๆ คอยกำกับดูแลให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และส่งเสริม สร้างโอกาสจัดหาปัจจัยสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียน การผลิตผลงานทางวิชาการของผู้ร่วมงานให้มากขึ้น

3. บทบาทในฐานะเป็นผู้รักษาระเบียบวินัย ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการเผยแพร่ระเบียบข้อบังคับในการปกครองนักเรียน ให้ครูอาจารย์ และผู้ปกครองได้ทราบอย่างทั่วถึง มีความยุติธรรมในการพิจารณาผลการสอบสวนลงโทษทางวินัยแก่บุคลากร ตลอดจนกำกับดูแลให้ครูได้ประพฤติปฏิบัติตนเองตามระเบียบจรรยาบรรณวิชาชีพครูให้มากขึ้น

4. บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน มีการวางแผนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม ผลงานของโรงเรียนต่อชุมชน ดำเนินงาน หรือกำกับดูแลในการจัดระบบสารนิเทศภาพข่าว กิจกรรมของสถานศึกษา จัดทำแฟ้มข่าวกิจกรรม ตลอดจนการให้บริการแก่ชุมชนทั้งด้านทรัพยากรบุคคล และอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

5. บทบาทในฐานะเป็นผู้นำประเมินผล ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมเชิงวิชาการเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มีการรายงานผลการประเมินงานวิชาการให้ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ตลอดจนใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลเป็นข้อมูลในการส่งเสริมงานวิจัยของครูให้เพิ่มมากขึ้น

6. บทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง ผู้บริหารควรตัดสินใจให้เด็ดขาด มีความยุติธรรมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดระหว่างบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับกลุ่มบุคคลที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และมีบทลงโทษสำหรับครูผู้สอนที่เป็นต้นเหตุของความขัดแย้ง ให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย ความสามารถในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การสอน ทุกโรงเรียนเอกชนในจังหวัดจันทบุรี

2. ควรศึกษาวิจัย ความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ในด้าน บทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์ และบทบาทในฐานะเป็นผู้แก้ปัญหาความขัดแย้ง เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 5 ปี